

Muusika

6. klassi ainekava

Muusikateooria	koostöö
Muusika väljendusvahendid ja nende kasutamine (rütm, meloodia, harmoonia, tämber, tempo, dünaamika, vorm)	
Helilaadid ja helistikud – duur, moll, C-a, G-e, F-d ja D-h, harmooniline moll.	
Muusika kuulamine ja muusikalugu. Ärkamisaeg, esimesed laulpeod, eesti esimesed heliloojad ja nende looming. Gustav Ernesaks, Heino Eller, Veljo Tormis, Arvo Pärt, Erki Sven Tüür, eesti levimuusika kujunemislugu. Soome (saami), Läti, Leedu, Vene, Rootsi, Norra, Austria, Saksa, Suurbritannia ja Iirimaa muusika.	õuesõpe: tänavamuusikud linnaruumis; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine
Lõimumine: õigekiri/emakeel; kultuurilugu/ajalugu, kirjandus; võõrkeelsed laulud/võõrkeeled; riikide asukohad kaardil/geograafia; autorikaitse/IT	
Õpitulemused:	
<ul style="list-style-type: none"> • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi • kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); tunneb koore ja dirigente kodukohas; teab tuntumaid Eesti koore ja dirigente; tunneb laulupidude traditsiooni; • kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit; • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:	
	

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- seostab relatiivseid helikõrgusi absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - o eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
  - o vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
  - o tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);
  - o *tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo*;
- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Praktiline musitseerimine	koostöö
Laulude õppimine kuulmise järgi või noodi järgi astmenimedega. Eestiga seotud lauluvara omandamine. Mitmehäälese lauluoskuse arendamine. Laulude loomine.	
Pillimäng – noodi järgi absoluutseid helikõrgusi kasutades; ostinaatod; individuaalsed ja rühmaimprovisatsioonid; laulu saatmine pillidel.	
Omalooming ja improvisatsioon.	kunst: piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju

Lauluvara, mida õpilane oskab peast: F. Pacius „Eesti hümn“, E. Võrk, „Eesti lipp“, J. Berat, „Kas tunned maad“, K. A. Hermann, „Kungla rahvas“, saksa rahvalaul „Mu isamaa armas“, eesti rahvalaul „Meil aiaäärne tänavas“, F. Gruber „Püha öö“.

Õpitulemused:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;

- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu);
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi;
- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid;
- on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt.